

3.3 Regelverk om medlemsavgifter

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor:

Medlemsavgifter och särskild uttaxering

41 § En arbetslöshetskassa ska ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det. Lag (2013:936)

42 § Trots vad stadgarna föreskriver, får en arbetslöshetskassa besluta om särskild uttaxering, om arbetslöshetskassans tillgångar är otillräckliga för verksamhetens behöriga utövande.

43 § En arbetslöshetskassas beslut om medlemsavgifter och om särskild uttaxering skall godkännas av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Lag (2002:543).

44 § En arbetslöshetskassas inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret, skall användas för sådana utgifter följande verksamhetsår.

45 § En medlem skall anses ha trätt ut ur arbetslöshetskassan, om medlemmen vid utgången av andra månaden efter den tid på vilken en medlemsavgift eller ett särskilt uttaxerat belopp belöper inte har betalat avgiften eller beloppet till kassan och inte heller har anmält ett förhållande på vilket befrielse från betalningsskyldighet kan grundas. Medlemmen skall anses ha trätt ut ur kassan vid den tidpunkten.

I en arbetslöshetskassa med en längre avgiftsperiod än en kalendermånad skall en medlem som inte inom tre månader från periodens början har betalat medlemsavgiften anses ha trätt ut ur kassan efter den tiden.

46 § Om det finns särskilda skäl, får Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen medge utträde vid en senare tidpunkt än vad som sägs i 45 §, dock senast vid utgången av sju månader. Lag (2002:543).

47 § En arbetslöshetskassas styrelse får medge att en medlem får fortsätta att vara medlem, även om medlemmen låtit bli att inom den tid som framgår av 45 § anmäla ett förhållande som befrielse från betalningsskyldighet kan grundas på.

Om det finns särskilda skäl, får styrelsen även i andra fall än som sägs i första stycket besluta att en medlem får fortsätta att vara medlem även om medlemmen inte inom den tid som framgår av 45 § betalat medlemsavgiften eller ett särskilt uttaxerat belopp.

En kassaföreståndare får, efter uppdrag från styrelsen, fatta beslut i ärenden som avses i första och andra styckena, utom när det gäller omprövning. Lag (2018:108).

47 a § Anser arbetslöshetskassan att en medlem trätt ut ur kassan på grund av bristande betalning enligt 45 § skall kassan fatta beslut om utträdet. Det skall anges i beslutet från och

med vilken dag medlemmen anses ha utträtt. Beslutet skall omgående sändas till den enskilde. Lag (2000:1461).

Den kompletterande arbetslöshetskassan

87 a § Den kompletterande arbetslöshetskassan skall ta ut en avgift av dem som får ersättning enligt grundförsäkringen enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och som inte är anslutna till kassan eller medlemmar i en annan arbetslöshetskassa. Avgiften skall bidra till att täcka kassans förvaltningskostnader för denna grupp ersättningsberättigade.

Avgiften betalas genom att den dras av när ersättningen enligt grundförsäkringen betalas ut.

Avdrag för betalning av preliminär skatt skall göras innan avgiften dras av från ersättningen. Avdrag för avgiften får inte göras gällande mot beslut om utmätning av lön enligt 7 kap. utsköningsbalken. Lag (2004:225).

87 b § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, efter förslag från den kompletterande arbetslöshetskassan, meddela föreskrifter om storleken på avgiften enligt 87 a §. Lag (2004:225).

4 Nyckeltal för arbetslöshetskassorna

Nyckeltalen baseras på uppgifter från arbetslöshetskassornas årsredovisningar och uppdateras årligen. Enligt 15 § Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om arbetslöshetskassor, IAFFS 2018:1, ska arbetslöshetskassorna lämna en kopia av årsredovisningens original och en kopia av revisionsberättelsens original till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen inom en månad från det att revisionsberättelsen har lämnats, dock senast den 31 maj.

Nyckeltalen för arbetslöshetskassorna möjliggör ekonomiska jämförelser samt visar ekonomiska förhållanden på ett överskådligt sätt. Nyckeltalen baseras på historiska uppgifter, där trenden för förändring är viktig att observera.

4.1 Beskrivning av nyckeltalen

Årets resultat motsvaras av arbetslöshetskassans intäkter minus kostnader.

Eget kapital motsvaras av arbetslöshetskassans tillgångar minus skulder. Årets resultat ökar det egna kapitalet vid vinst och minskar det egna kapitalet vid förlust.

I 44 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) regleras eget kapital: "En arbetslöshetskassas inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret, skall användas för sådana utgifter följande verksamhetsår."

Av regeringens proposition 1996/97:107 en allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring framgår följande vad gäller arbetslöshetskassornas egna kapital:

”En högsta nivå för det fria kapitalet som utredningen förespråkade tyckte regeringen inte behövdes då den tillsyn som AMS utövade över arbetslöshetskassorna var en tillräcklig garanti för att kassorna ska ha en sund förvaltning av sin ekonomi och att det inte sker någon okontrollerad tillväxt av det egna fria kapitalet. En okontrollerad tillväxt av det egna fria kapitalet skulle också förhindras av bestämmelsen om att arbetslöshetskassans inkomster ska användas för löpande utgifter under verksamhetsåret eller om detta inte sker under följande verksamhetsår.” (Prop. 1996/97:107 En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring s 133.)

Kostnadstäckning visar hur lång tid i månader det egna kapitalet täcker kostnader för administration, avgifter till staten och finansiella kostnader. Genom att relatera det egna kapitalet till arbetslöshetskassans kostnader kan man följa huruvida en arbetslöshetskassas intäkter som inte används för löpande kostnader under verksamhetsåret används för sådana kostnader följande verksamhetsår.

Administrationskostnaderna inkluderar alla kostnader som är nödvändiga för att kunna bedriva verksamheten, såsom personal-, lokal-, och IT-kostnader med mera. Arbetslöshetskassornas kostnader för administration inkluderar således alla kostnader som följer av uppdraget att handlägga och fatta beslut i ersättningsärenden inom arbetslöshetsförsäkringen. Då arbetslöshetskassorna bland annat varierar i antal medlemmar och antal ersättningstagare är det nödvändigt att relatera administrationskostnaden till olika variabler.

Nedan följer de nyckeltal som har tagits fram vad gäller administrationskostnader:

- **Administrationskostnader/medlem**
- **Administrationskostnader/ersättningstagare**

Personalkostnaderna är en del av administrationskostnaderna och är arbetslöshetskassans kostnader för personal. Nedan följer de nyckeltal som har tagits fram vad gäller personalkostnader:

- **Personalkostnad/medlem**
- **Personalkostnad/ersättningstagare**

Ersättningstagare per medlem visar hur stor andel av arbetslöshetskassans medlemmar som utgörs av ersättningstagare.

Kassalikviditet visar arbetslöshetskassans betalningsförmåga på kort sikt. Denna beräknas genom omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder. En kassalikviditet på 100 procent innebär att arbetslöshetskassan kan betala de kortfristiga skulderna omgående under förutsättning att omsättningstillgångarna kan omsättas direkt. För att kassalikviditeten ska anses god bör den uppgå till omkring 200 – 300 procent, då finns marginal att betala kortfristiga skulder under ett par månader.

Soliditet visar hur stor andel av verksamhetens tillgångar som finansieras med eget kapital och därmed arbetslöshetskassans betalningsförmåga på lång sikt. Denna beräknas genom

eget kapital i förhållande till balansomslutningen. Låg soliditet innebär att det egna kapitalet är litet och skulderna stora vilket kan innebära hög risk för verksamheten.

I beräkningen av nyckeltalen soliditet och kassalikviditet från 2009 har de poster i balansräkningen som arbetslöshetskassorna inte förfogar över inte beaktats. I regel utgörs posterna av lika stor fordran som skuld. Följande poster i balansräkningen har inte ingått i beräkningen av nyckeltalen soliditet och kassalikviditet:

- fordringar statligt bidrag till arbetslöshetsersättning
- fordringar felaktig arbetslöshetsersättning
- fordran källskatt arbetslöshetsersättning
- skulder arbetslöshetsersättning
- skulder felaktig arbetslöshetsersättning
- skuld källskatt

Antal anställda är arbetslöshetskassans medelantal anställda under året. Detta fördelas också på antal **kvinnor** och **män**. Uppgifter finns från 2016.